

สร้างบ้านมั่นคง สร้างชีวิตใหม่ ในที่ดิน ส.ป.ก.

ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินของเกษตรกรไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน และเป็นภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจได้ชัดเจน เพราะขณะที่คนยากคนจนต้องบุกรุกที่ดินของรัฐ หรือไม่ก็ต้องทิ้งถิ่นฐานมุ่งหน้าเข้ามาขายแรงงานในเมืองเพราะขาดทุนและปัจจัยการผลิต แต่ที่ดินส่วนใหญ่ไปกระจุกตัวอยู่กับธุรกิจและกลุ่มทุนเพียงไม่กี่ตระกูล เช่น 'สิริวัฒนภักดี' ครอบครองที่ดินทั่วประเทศประมาณ 630,000 ไร่ 'เจียรวนนท์' ประมาณ 200,000 ไร่ ฯลฯ

ขณะที่ข้อมูลจากการขึ้นทะเบียนคนจนทั่วประเทศของศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนแห่งชาติ(ศจ.) ในปี 2547 พบว่ามีคนจนและเกษตรกรรายย่อยจากทั่วประเทศมาขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือด้านที่ดินทั้งหมดประมาณ 4,800,000 ราย ผ่านการคัดกรอง(ใช้เกณฑ์รายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อปี) และยืนยันต้องการความช่วยเหลือ จำนวน 2,217,546 ราย จำแนกเป็น ไม่มีที่ดินทำกิน จำนวน 889,022 ราย มีที่ดินทำกินแต่ไม่เพียงพอ จำนวน 517,263 ราย และมีที่ดินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 811,279 ราย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าข้อมูลตัวเลขดังกล่าวจะผ่านมาแล้วกว่า 10 ปี แต่เชื่อว่าปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินไม่ได้ลดน้อยลง แม้ว่ารัฐบาลแต่ละชุดที่ผ่านมาจะมีความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วก็ตาม โดยเฉพาะการนำที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมมาจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ยากไร้ ทว่าที่ผ่านมายังติดขัดด้วยอุปสรรคและปัญหาต่างๆ จนเมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาบริหารประเทศจึงได้ใช้อำนาจตามมาตรา 44 'ปลดล็อก' ปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยมีขอบกฎหมาย

คสช.ใช้มาตรา 44 แก้ไขปัญหานายทุน-ผู้มีอิทธิพลอุบที่ดิน ส.ป.ก.

"ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ให้มีการส่งมอบพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมเพื่อนำพื้นที่ไปดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่จนถึงปัจจุบันได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่ายังมีแปลงที่ดินที่ยังมิได้ทำการสำรวจรังวัดอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครอบครัวยากจน มั่นคง บนที่ดิน ส.ป.ก.กาญจนบุรี

โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวต่างไม่ให้ความร่วมมือหรือความยินยอมเพื่อเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือแม้กระทั่งในบางรายที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว แต่การส่งมอบพื้นที่คืนเพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนำไปดำเนินการจัดที่ดินตามกฎหมายก็ยังไม่ได้รับการปฏิบัติตามคำพิพากษา

นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีบุคคลซึ่งไม่มีสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายเข้าใช้ประโยชน์โดยอ้างสิทธิในที่ดินจากการซื้อขายต่อจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินหรือมีการเปลี่ยนมือที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรเพื่อถือครองที่ดินเป็นแปลงขนาดใหญ่ และได้นำพื้นที่ดังกล่าวไปประกอบเกษตรกรรม ในรูปแบบการปลูกพืชเชิงเดี่ยวซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในระยะยาว หรือในบางกรณี ปรากฏพื้นที่ข้างเคียงเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังคงเป็นพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งหากมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม อาจมีปัญหานายทุน-ผู้มีอิทธิพลครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยมีขอบกฎหมาย

นี่คือเหตุผลและที่มาของการออกคำสั่งที่ 36/2559 ตามมาตรา 44 ลงนามโดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้า คสช. เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559 โดยมีพื้นที่เป้าหมายคือ 1.ที่ดินที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีเนื้อที่ตั้งแต่ 500 ไร่ขึ้นไป

2.ที่ดินที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสิทธิเข้าทำประโยชน์แล้วและครอบครองโดยบุคคลที่มีผู้ใช้ได้รับการจัดที่ดินมีเนื้อที่ตั้งแต่ 100 ไร่ ขึ้นไป และ 3.ที่ดินที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ส่งมอบแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว และมีเนื้อที่ตั้งแต่ 500 ไร่ขึ้นไป

ส่วนกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการนั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จะออกสำรวจพื้นที่และติดประกาศเพื่อให้ผู้ที่ครอบครองที่ดินยื่นคำร้องเพื่อแสดงสิทธิภายใน 15 วัน หลังจากนั้น ส.ป.ก.จังหวัดจะตรวจสอบหลักฐานการแสดงสิทธิของผู้ครอบครองให้แล้วเสร็จภายในเวลา 30 วัน ซึ่งหากตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นการครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นที่ดินที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว (ตามข้อ 1-3) ให้ ส.ป.ก.เข้าไปครอบครองที่ดินนั้นๆ แล้วนำมาจัดสรรให้แก่เกษตรกร ภายใต้การกำกับดูแลของ 'คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ' หรือ 'คทช.' ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทั้งนี้จะมีการจัดตั้งคณะทำงานในระดับพื้นที่ขึ้นมา ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากหลายหน่วยงาน รวมทั้งตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่ เช่น คณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการจัดที่ดิน คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) เพื่อตรวจสอบและคัดกรองเกษตรกรที่มีสิทธิ์จะได้รับการจัดสรรที่ดิน รวมทั้ง

ออกแบบการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ฯลฯ

ทั้งนี้ในช่วงปี 2559-2560 ที่ผ่านมาส.ป.ก.มีเป้าหมายยึดพื้นที่คืนจากนายทุนผู้มีอิทธิพล รวมทั้งเครือข่ายของนักการเมืองในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ รวม 28 จังหวัด จำนวน 438 แปลง เนื้อที่รวมกว่า 443,501 ไร่ โดยสามารถยึดพื้นที่คืนได้แล้วประมาณ 300,000 ไร่ เช่น ที่ดิน ต.กลางดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา เนื้อที่ 586 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่ศาลมีคำพิพากษาสิ้นสุดแล้วให้ผู้ครอบครองออกจากที่ดิน ส.ป.ก. โดยผู้ครอบครองที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นนักธุรกิจเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังในพญา, ที่ดินในอำเภอปากช่อง ประมาณ 500 ไร่เศษ ผู้ครอบครองเป็นอดีตนายพลตำรวจ และที่ดินแปลงต่างๆ ใน จ.นครราชสีมาที่นักธุรกิจและนายทุนไม่ใช่เกษตรกรผู้ยากไร้เข้าไปครอบครอง เนื้อที่รวมกันประมาณ 100,000 ไร่

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สนามกอล์ฟของ บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งที่จังหวัดกาญจนบุรีเนื้อที่ประมาณ 1,800 ไร่ ที่ดินปลูกสวนส้มชื่อดังในจังหวัดเชียงใหม่เนื้อที่รวมประมาณ 6,000 ไร่, ที่ดินปลูกสวนปาล์มของนักธุรกิจใน จ.กระบี่ เนื้อที่รวมประมาณ 13,000 ไร่, ที่ดินของตระกูลนักการเมืองชื่อดังในจังหวัดสระแก้ว เนื้อที่ประมาณ 600 ไร่ ฯลฯ

สปก.แจกที่ดินให้คนจนทำกินตั้งเป้าปีนี้ 100,000 ไร่

นายสมปอง อินทพรทอง เลขาธิการ ส.ป.ก. กล่าวว่า ในปีนี้ ส.ป.ก.จะนำที่ดินที่ยึดมาจำนวน 100,000 ไร่ มาเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดิน โดยระยะแรกได้ปรับปรุงพัฒนาพื้นที่แล้วเนื้อที่ 30,000 ไร่ จำนวน 33 แปลง ในพื้นที่ 9 จังหวัด ระยะที่สอง ในพื้นที่ส่วนที่เหลือเนื้อที่ประมาณ 70,000 ไร่ จำนวน 71 แปลง ในพื้นที่ 14 จังหวัด โดยขณะนี้ ส.ป.ก. สามารถจัดที่ดินและมอบให้แก่เกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์ได้ในพื้นที่ 6 จังหวัด คือ สุราษฎร์ธานี สระแก้ว เชียงใหม่ กาญจนบุรี นครราชสีมา และชลบุรี รวม 24 แปลง เนื้อที่ 16,742 ไร่ สามารถรองรับเกษตรกรที่ไร้ที่ดินทำกิน จำนวน 1,384 ราย

นอกจากนี้ ส.ป.ก. ยังร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทหารช่าง เพื่อปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ให้มีความเหมาะสมในการทำเกษตร จัดสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค การ

เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.และทหารเข้าไปตรวจสอบเพื่อยึดพื้นที่คืนจากนายทุนที่ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

ปรับพื้นที่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย และถนน เพื่อให้สามารถทำการเกษตรและขนถ่ายสินค้าได้ โดยได้กันพื้นที่ส่วนหนึ่งไว้เป็นพื้นที่เกษตรแปลงรวมเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน พื้นที่เกษตรแปลงเดี่ยว และพื้นที่เอนกประสงค์สำหรับจัดตั้งสหกรณ์ เป็นต้น

สำหรับเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการจัดสรรที่ดิน คือ 1.เกษตรกรตามนโยบายจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของรัฐบาล 2.เกษตรกรที่ถือครองที่ดินเดิมที่ได้รับการคัดเลือกตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 โดยให้รวมถึงบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือผู้สืบสันดานของผู้ถือครองที่ดินเดิมที่ได้ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินนั้น

นอกจากนี้เกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีคุณสมบัติอื่นๆ เช่น มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี ไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ฯลฯ โดยให้เกษตรกรที่มีความประสงค์ต้องการที่ดินมาลงชื่อที่สำนักงาน ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและพิจารณาสิทธิต่อไป

ส่วนที่ดินที่จะจัดสรรให้แก่เกษตรกร ส.ป.ก.จังหวัดจะดูความเหมาะสมของพื้นที่ เช่น หากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงสัตว์จะจัดสรรให้

รายละเอียด 2 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกรายละเอียด 5 ไร่ ฯลฯ โดยที่ดินที่จัดสรรให้แก่เกษตรกรจะไม่ให้กรรมสิทธิ์ แต่จะให้เข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่ในลักษณะของการรวมกลุ่มกันเป็นชุมชน โดยการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ขึ้นมา เพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน และส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

พอช.สนับสนุน 'บ้านมั่นคง' ในที่ดิน สปก. 2,000 ครัวเรือนทั่วประเทศ

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ 'พอช.' เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยในที่ดิน ส.ป.ก. ตามโครงการ 'บ้านมั่นคงชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน' เนื่องจาก พอช.มีประสบการณ์ในการจัดทำโครงการบ้านมั่นคงทั้งในเมืองและชนบทมาก่อน โดยมีเป้าหมายในปี 2560-2561 ในที่ดิน ส.ป.ก.ทั่วประเทศ เช่น ที่จังหวัดอุทัยธานี กาญจนบุรี นครราชสีมา สระแก้ว กาฬสินธุ์ สุราษฎร์ธานี ฯลฯ ประมาณ 2,000 ครัวเรือน ซึ่งงบประมาณไม่ต่ำกว่า 80 ล้านบาท

เริ่มดำเนินการในที่ดิน ส.ป.ก.ที่ตำบลระบำ อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา โดยสนับสนุนการสร้างบ้านเฟสแรก 16 ครัวเรือน (จากทั้งหมด 486 ครัวเรือน) และล่าสุดเมื่อวันที่ 3 สิงหาคมที่ผ่านมา ที่ ต.สิงห์ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี มีการยกเสาเอกเพื่อสร้างบ้านเฟสแรก 6 ครัวเรือน

ที่ดิน ส.ป.ก.ในตำบลสิงห์ อ.ไทรโยค ที่ยึดคืนมาจากผู้ที่ครอบครองไม่ถูกต้องมี 3 แปลง เนื้อที่รวม 2,987 ไร่ จัดสรรให้เกษตรกรได้ 389 ราย

(จากทั้งหมด 389 ครัวเรือน)

ธีรพงศ์ พร้อมพองขึ้นบุญ ผู้อำนวยการภาคกลางตะวันตก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กล่าวว่ พอช.และหน่วยงานภาคในพื้นที่ได้ร่วมกันหารือแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน ภายใต้โครงการ **‘บ้านมั่นคง ชนบทในเขตปฏิรูปที่ดิน’** โดยมีหลักคิดสำคัญในการสร้างคน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกกระบวนการ เริ่มจากร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ

“พอช.ไม่ได้มาสร้างบ้านให้ชาวบ้าน แต่คนที่สร้างคือเจ้าของบ้านและชาวชุมชนที่จะมาช่วยกัน ส่วนแนวทางในการทำงานเรื่องบ้านมั่นคง คือ การพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหที่อยู่อาศัยให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านให้ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต และยกระดับความรู้ความสามารถของชาวบ้านขึ้นมา เพื่อให้ช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ พอช.ยังส่งเสริมให้ชาวบ้านรวมกลุ่มกันออมทรัพย์ และการสร้างทุนภายใน

ช่วยกันลงแรงสร้างบ้าน

เพื่อความยั่งยืนในอนาคตต่อไป” ธีรพงศ์พูดถึงบทบาทของ พอช.

ถึงแม้ว่างประมาณที่ พอช.สนับสนุนการสร้างบ้านหลังละ 40,000 บาทจะดูไม่มาก แต่ชาวบ้านก็สามารถใช้วัสดุที่รื้อมาจากบ้านเก่า เช่น ไม้กระดาน ไม้ฝา ประตู หน้าต่าง ฯลฯ มาสร้างบ้านได้ นอกจากนี้การสร้างบ้านใหม่ชาวบ้านจะใช้วิธีการลงแรงช่วยกันสร้างบ้าน ทำให้ลดต้นทุนค่าก่อสร้างและค่าแรงงานได้มาก แต่ที่สำคัญ

ก็คือ การลงแรงช่วยกันจะทำให้คนในชุมชนเกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน เกิดความรักความสามัคคี ซึ่งจะเป็นรากฐานทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาและพึ่งพาตัวเองได้ต่อไป

“สร้างบ้าน สร้างคน สร้างชุมชนใหม่ที่ ต.สิงห์ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี”

นอกจากนี้การสร้างบ้านตามโครงการ **‘บ้านมั่นคง’** ของ พอช.นั้น ไม่ใช่เพียงแค่

การสร้างบ้านเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่ยังเป็นการ “สร้างคน สร้างชุมชนใหม่” ขึ้นมา เพราะจากเดิมที่ชาวบ้านเคยอยู่แบบตัวใครตัวมัน หรืออาจจะมีการช่วยเหลือกันบ้าง แต่นั่นก็แล้วแต่ความใกล้ชิดสนิทสนมของแต่ละครอบครัว แต่การสร้างบ้านมั่นคงจะทำให้ชาวบ้านทั้งชุมชนเกิดการรวมตัว ฟังพา ช่วยกัน แก้ไขปัญหา เกิดกระบวนการพัฒนาตนเอง และพัฒนาชุมชนร่วมกันต่อไป

เช่น ชาวบ้านจะต้องรวมกลุ่มกันจัดตั้ง สหกรณ์เคหสถานขึ้นมา เพื่อให้มีสถานะเป็นนิติบุคคลเพื่อทำนิติกรรมสัญญา ร่วมกันบริหาร และจัดการโครงการ มีการถือหุ้นและฝากเงินเข้าสหกรณ์เพื่อเป็นทุนในการบริหารงาน หรือสามารถกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เพื่อเอามาประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายในยามเดือดร้อนได้ มีการวางแผนร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนับสนุน เช่น การจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้รู้รายรับ-รายจ่าย วางแผนการออมเงินสร้างบ้าน วางแผนการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง ฯลฯ

ส่วนการสร้างบ้าน พอข.ไม่ได้จ่ายงบสนับสนุนให้ชาวบ้านแต่ละครัวเรือน แต่จะจ่ายผ่านสหกรณ์ที่ชาวบ้านร่วมกันจัดตั้งขึ้นมา โดยชาวบ้านจะแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อวางแผนงานการก่อสร้างและร่วมกันบริหารงาน เช่น มีฝ่ายช่าง ฝ่ายสอปราคาวัสดุก่อสร้าง ฝ่ายบัญชี/วัสดุ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายตรวจสอบ ฯลฯ เพื่อให้การสร้างบ้านเป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนดเอาไว้ รวมทั้งมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ไม่นำงบประมาณไปใช้จ่ายผิดวัตถุประสงค์

ตัวอย่างการสร้างบ้าน สร้างชุมชนใหม่ที่ ต.สิงห์ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี ชาวบ้านได้ประชุมร่วมกันและได้ข้อสรุปร่วมกันในการวางแผนการก่อสร้างบ้าน เช่น 1.ผู้ที่เดือดร้อนที่สุด ให้สร้างบ้านก่อน 2.สำรวจความพร้อมช่วยเหลือกันในการร่วมสร้างบ้าน 3.ความพร้อมของเครื่องมือ/อุปกรณ์การก่อสร้าง 4.ความพร้อมของสภาพพื้นที่/สภาพทางกายภาพ

5.เริ่มสร้างบ้านบริเวณแปลงที่ใกล้เคียง/ตามลำดับแปลง 6.ช่วยกันสร้างบ้านที่ละหลัง เมื่อถึงบางเนื้องาน ให้เริ่มสร้างหลังถัดไป 7.ถ้าใครไม่ว่างมาช่วยสร้างบ้าน ให้ส่งตัวแทนมา 8.กรณีผู้ด้อยโอกาส พิกัด ยากไร้ สมาชิกจะช่วยกันสร้างบ้าน บริจาควัสดุก่อสร้าง/สมทบทุน

ลงเสาเอกสร้างบ้านแฟลคที่ดิน ส.ป.ก.ตำบลสิงห์ เมื่อต้นเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา
6 หลังแรกจากทั้งหมด 389 หลัง

ก่อสร้าง/ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดูแล
ภายใต้แนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

‘ฟินของพวยากไร้’

“ทองม้วน ศรีอ่อน” บ้านเดิมอยู่ อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ ซึ่งขึ้นชื่อว่าประชาชนมีฐานะ ‘ยากจน’ ที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ครอบครัวของทองม้วนก็ยากจนจริงๆ เพราะเป็นครอบครัวใหญ่ แต่ไม่มีที่ดินทำกิน ต้องทำงานรับจ้างสารพัด ไม่ว่าในไร่นา ในสวน เพื่อเอาเงินค่าแรงเพียงไม่กี่บาทมาซื้อข้าวกินไปวันๆ

ราวกว่า 30 ปีก่อน ทองม้วนพร้อมด้วยเพื่อนบ้านที่ยากจนเหมือนกัน ได้รับการชักชวนจากนายหน้าให้มาเป็นแรงงานตัดอ้อยที่ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี พวกเขาหลายสิบชีวิตนั่งและนอนเบียดเสียดกันในรถสิบล้อของเจ้าแก็ร์อ้อย จากบ้านเกิดมาที่ไร่อ้อยขนาดใหญ่ดูไกลสุดลูกหูลูกตา ทำทุกหน้าที่ ตั้งแต่ปลูกอ้อย ตัดอ้อย มัดอ้อย ขึ้นรถบรรทุกเพื่อ

ส่งเข้าโรงงานผลิตน้ำตาล มีรายได้เลี้ยงตัวเองวันละ 55 บาท หลายปีต่อมาจึงมีครอบครัวและมีบุตรชาย 1 คน

ตลอด 30 ปี ที่มีครอบครัวอยู่ที่ จ.กาญจนบุรี ทองม้วนก็ยังยากจนเหมือนเดิม เพราะไม่มีที่ดินทำกิน ต้องทำงานรับจ้างกับสามี แล้วแต่เจ้าของไร่แห่งไหนต้องการแรงงาน ไม่ว่าจะปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อย ข้าวโพด ฯลฯ ราคาค่าแรงก็ขยับขึ้นมาเรื่อยๆ จากไม่กี่สิบบาท วันนี้ป่าทองม้วนได้ค่าแรงวันละ 220 บาท เมื่อรวมกับค่าแรงของสามีและลูกชายซึ่งตอนนี้โตเป็นหนุ่มใหญ่ ก็พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้องไปได้

แต่ความหวังจะมีที่ดินทำกินเป็นของตัวเองยังมองไม่เห็นทาง เพราะเบาะๆ ราคที่ดินในแถบนี้ไม่ต่ำกว่าไร่ละ 2-3 แสนบาท คนหา

ทองม้วน ศรีอ่อน

เข้ากินค้าย่างแกมหรือจะมีเงินเก็บออมขนาด
นี้...ฝันไปเถอะ!!

แต่เหมือนเป็นเรื่องที่เหลือเชื่อ...เพราะ
วันนี้ฝันของแกและครอบครัวเป็นจริงแล้ว เมื่อ
รัฐบาล คสช.ได้สั่งให้ ส.ป.ก.ตรวจสอบและยึด
ที่ดินทั่วประเทศที่มีการครอบครองไม่ถูกต้องให้
กลับมาเป็นที่ดินของรัฐ แล้วนำมาแจกจ่ายให้แก่
เกษตรกรที่ยากไร้ ไม่มีที่ดินทำกิน พร้อมทั้งยัง
ให้หน่วยงานต่างๆ เข้ามาให้การส่งเสริมอาชีพ
ชุดบ่อน้ำ พืช.สนับสนุนงบสร้างบ้าน ฯลฯ

“ป้าดีใจจริงๆ เพราะในชีวิตไม่เคยคิดว่า
จะมีที่ดิน มีบ้านเป็นของตัวเองเหมือนคนอื่นเขา
เพราะทำงานรับจ้างมาตลอด ได้ค่าแรงก็เอามา
ซื้อข้าวกินไปวันๆ ไม่มีเงินพอที่จะไปซื้อที่ดิน แม้
จะได้ไม่กี่ไร่ และยังไม่ได้ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ แต่
ก็ถือว่าเป็นที่ดินของเรา เอาไว้ให้ลูกหลานได้อยู่
อาศัยและทำกิน ป้าก็
ขอขอบคุณรัฐบาลที่
ให้ความช่วยเหลือคน
ยากคนจน จะได้ลืมตา
อ้าปากได้” ป้าทองม้วน
บอกความรู้สึก

ที่ดินแปลงที่
ป้าทองม้วนและคน
ยากคนจนอื่นๆ ได้รับ
จัดสรรจาก ส.ป.ก.นั้น
ตั้งอยู่ที่ ต.สิงห์
อ.ไทรโยค เดิมที่ดิน
แปลงนี้ถูกครอบครองโดยเศรษฐีรายหนึ่ง มี
เนื้อที่ทั้งหมด 1,223 ไร่ เมื่อทางรัฐบาล คสช.มี
มาตรการเด็ดขาด เศรษฐีรายนี้จึงยอมคืนที่ดิน
ให้ในช่วงปี 2559 ที่ผ่านมา (ที่ดินใน ต.สิงห์ที่
ยึดคืนมาจากผู้ครอบครองไม่ถูกต้องมี 3 แปลง
เนื้อที่รวม 2,978 ไร่ จัดสรรให้เกษตรกรได้ 389
ครัวเรือน)

ที่ดิน ส.ป.ก.ตำบลสิงห์ที่ยึดคืนมาจากนายทุน

แต่เนื่องจากที่ดินแปลงนี้ตั้งอยู่เชิงเขา มี
ก้อนหินใหญ่น้อยกระจายอยู่เต็มพื้นที่ รวมทั้ง
ฝังตัวอยู่ใต้ผืนดิน จึงไม่เหมาะนักหากจะใช้
ปลูกพืชเป็นอาชีพหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
คือ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรฯ จึงเข้ามา
ส่งเสริมให้ชาวบ้านที่ได้รับที่ดินเลี้ยงแพะเนื้อ
เพื่อส่งขาย โดย ส.ป.ก.จัดสรรที่ดินให้ครอบครัว
ละ 2 ไร่ 2 งาน แบ่งพื้นที่ไว้ปลูกบ้านชั้นเดียว
ยกพื้น ขนาดประมาณ 5X7 ตารางเมตร พื้นที่
ส่วนที่เหลือแบ่งไว้ปลูกผักสวนครัว สมุนไพร ไม้
ผล มะขามเปรี้ยว มะขามป้อม ฯลฯ ปลูกต้น
หม่อนและกระถินสำหรับเอาไว้เลี้ยงแพะ และ
จะมีอาชีพเสริมอื่นๆ เช่น เลี้ยงปลาตก กบ ใน

บ่อซีเมนต์

ส่วนการเลี้ยงแพะนั้น กระทรวงเกษตรฯ
จัดสรรงบให้ชาวบ้านกู้ยืมรายละ 217,000 บาท
โดยไม่มีดอกเบี้ย เพื่อนำมาสร้างโรงเรือนเลี้ยง
แพะ และเป็นค่าพันธุ์
แพะตัวผู้ 2 ตัว ตัวเมีย
30 ตัว เป็นแพะเนื้อ
หรือแพะขุนซึ่งตลาด
ยังมีความต้องการ
อีกมาก และยังดูแล
ง่ายกว่าแพะนม เมื่อ
เลี้ยงแพะได้ประมาณ
6 เดือน แพะจะมี

น้ำหนักไม่ต่ำกว่า 20 กิโลกรัม สามารถจับขายได้ ส่วนเงินไขการกู้เงินมาเลี้ยงแพะนั้น ในช่วง 2 ปีแรก เกษตรกรไม่ต้องผ่อนชำระคืน ปีที่ 3 ชำระคืน 20% ปีที่ 4 ชำระคืน 30% และปีที่ 5 ชำระคืน 50%

พรชัย คำชู อายุ 39 ปี รองประธานสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตำบลสิงห์ จำกัด ในฐานะครูสอนอาชีพการเลี้ยงแพะและเกษตรกรในที่ดิน ส.ป.ก. กล่าวว่า ตนเคยไปฝึกอบรมการเลี้ยงแพะและศึกษาดูงานที่ อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี มาก่อน เห็นว่าอาชีพนี้จะทำให้เกษตรกรสามารถมีอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ โดยแต่ละครอบครัวจะได้รับแพะตัวเมีย 30 ตัว ตัวผู้ 2 ตัว เพื่อให้ผสมพันธุ์กัน และออกลูกมาให้เลี้ยงและนำไปขายต่อ

ส่วนอาหารแพะ แต่ละครอบครัวก็จะปลูกกระถินและต้นหม่อนเอาไว้เลี้ยงแพะ และยังมีแปลงปลูกหญ้าเนเปียร์รวมภายในโครงการเนื้อที่ประมาณ 1,400 ไร่ เพื่อให้เป็นอาหารแพะ ส่วนสูตรอาหารขุนจะใช้ต้นกระถิน ต้นหม่อน หญ้าเนเปียร์ รวมทั้งหัวมันสำปะหลังตากแห้ง นำมาไม่ผสมกันให้แพะกิน

“แม่แพะ 1 ตัว ปีหนึ่งจะออกลูก 2 ครั้ง ครั้งละอย่างน้อย 1 ตัว เมื่อเลี้ยงได้ 6 เดือน

ก็สามารถจับไปขายได้ ราคาขายประมาณ กิโลกรัมละ 120 บาท ตัวหนึ่งหนักไม่ต่ำกว่า 20 กิโลกรัม ฉะนั้น แพะ 1 ตัวจะขายได้ประมาณ 2,400 บาท หากมีลูกแพะขุน 30 ตัว เพียง 6 เดือนก็จะขายได้เงินไม่ต่ำกว่า 72,000 บาท”

พรชัยยกตัวอย่าง

ส่วนวิธีการเลี้ยงแพะนั้น พรชัยบอกว่า จะใช้วิธีเลี้ยงแบบระบบปิด คือเลี้ยงใน

โรงเรือนยกพื้น เพื่อป้องกันการติดโรค และจะมีสัตวแพทย์มาตรวจโรคทั้งในระหว่างการเลี้ยง และก่อนการจับขาย เพื่อให้ได้แพะปลอดโรค มีสุขภาพแข็งแรง ตรงกับความต้องการของตลาด ส่วนด้านการขาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยเหลือตลาดให้ โดยเฉพาะตลาดทางภาคใต้ของไทย และประเทศมาเลเซีย ซึ่งผู้บริโภคเป็นชาวมุสลิม และตลาดยังมีความต้องการเนื้อแพะอีกมาก

“ผมไปดูการเลี้ยงแพะเนื้อที่ อ.สวนผึ้ง ได้คุยกับคนเลี้ยงแพะรายหนึ่ง เขาเล่าให้ฟังว่า เมื่อก่อนเขาทำธุรกิจ แต่ล้มเหลว มีหนี้สินประมาณ 3 ล้านบาท จึงกู้ยืมเงินจากญาติเอามาเลี้ยงแพะเนื้อ ตอนแรกเลี้ยงประมาณ 100 ตัว พอได้ผลดีจึงขยายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพียงแค่ 3 ปี ตอนนี้เขามีแพะประมาณ 300 ตัว และปลดหนี้สินได้หมดแล้ว ผมก็ตั้งความหวังว่า จากแพะ 32 ตัว ผมจะต้องทำให้สำเร็จเหมือนเขาให้ได้” พรชัยกล่าวทิ้งท้าย.